

KARTA PRZEDMIOTU

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Biblia – istota i rola w kulturze
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Bible – its Nature and Role in Culture
Kierunek studiów	
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	
Dyscyplina	
Język wykładowy	

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	
---	--

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład			
konwersatorium			
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1: Podstawowe wiadomości o Biblii, środowisku powstania Starego i Nowego Testamentu, podziale ksiąg biblijnych oraz ich natchnionym charakterze. W2: Ogólna znajomość orędzia biblijnego i najważniejszych postaci biblijnych oraz tematów dominujących w Starym i Nowym Testamencie.
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 Zapoznanie studenta z procesem i środowiskiem powstania Biblii, językami biblijnymi oraz kanonem ksiąg biblijnych.
C2 Bliższe zaznajomienie studenta z wielkimi toposami biblijnymi i tekstami, które są ich nośnikami
C3 Umieszczenie tekstów biblijnych w kontekście kultury starożytnej oraz ukazanie ich roli w inspirowaniu wielkich dzieł sztuki i kultury europejskiej
C4 Ukazanie Biblii jako wciąż aktualnej odpowiedzi na wielkie pytania egzystencjalne i poszukiwania współczesnego człowieka

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
UnW_01	student uzyskuje wiedzę na temat Pisma Świętego i jego specyfiki jako tekstu o charakterze teandrycznym	H2A_01
UnW_02	student zapoznaje się z wybranymi przykładami kulturotwórczej roli Biblii poprzez analizę fragmentów tekstów biblijnych, które w szczególny sposób wpłynęły na kulturę	H2A_01
UnW_03	student zna teksty biblijne, które są fundamentalne dla wiary i moralności chrześcijańskiej	H2A_01
UMIĘTNOŚCI		
UnU_01	student potrafi samodzielnie wyszukiwać, analizować i oceniać informacje zawarte w treści ksiąg biblijnych	H2A_U01
UnU_02	student potrafi formułować krytyczne sądy z wykorzystaniem wiedzy teologicznej	H2A_U01
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
UnK_01	student jest otwarty na dialog z wyznawcami innych religii na temat znaczenia Pisma Świętego jako źródła wiary i inspiracji kultury europejskiej	H2A_K01, H2A_K03, S2A_K06
UnK_02	student ma świadomość złożoności rzeczywistości i rozumie potrzebę interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów z uwzględnieniem aspektów biblijnych	H2A_K01, H2A_K03, S2A_K06

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie w istotę Biblii. Poszukiwanie definicji Biblii. 2. Nazwy i powstanie Biblii. 3. Kanon Pisma Świętego. Kwestia apokryfów 4. Natchnienie i prawda Pisma Świętego 5. Przekłady Pisma Świętego 6. Stworzenie świata (Rdz 1). 7. Stworzenie człowieka (Rdz 1 – 2). 8. Upadek człowieka i grzech pierworodny (Rdz 3). 9. Wieża Babel (Rdz 11) 10. Dekalog (Wj; Pwt) 11. Historyczność patriarchów. Historia Abrahama (Rdz 12 – 24) 12. Wprowadzenie do Nowego Testamentu 13. Nauczanie Jezusa w przypowieściach 14. Cuda Jezusa 15. Męka, śmierć i zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne <i>(lista wyboru)</i>	Metody weryfikacji <i>(lista wyboru)</i>	Sposoby dokumentacji <i>(lista wyboru)</i>
WIEDZA			
W_01	Wykład monograficzny, wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny	Karta egzaminacyjna
W_02	Ćwiczenia w oparciu o lekturę tekstu źródłowego	Kolokwium pisemne	Oceniłone kolokwium
W_03	Prezentacja multimedialna: analiza artefaktów i dzieł	Kolokwium ustne	Raport z kolokwium

	sztuki		
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Ćwiczenia w oparciu o lekturę tekstu źródłowego	Kolokwium pisemne	Oceniłone kolokwium
U_02	Praca zespołowa	Prezentacja ustna	Karta oceny prezentacji
U_03	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny pracy w grupie
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Obserwacja	Raport z dyskusji
K_02	Praca w grupach w różnych rolach	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Karta oceny pracy w grupie
K_03	Prezentacja multimedialna	Obserwacja	Karta oceny prezentacji

VI. Kryteria oceny, wagi...

Uwagi ogólne

Wpływ na ostateczną ocenę będą miały następujące faktory:

- a) Aktywność studentów podczas zajęć (wypowiedzi ustne, dyskusja, praca w grupach);
- b) Ewentualne przygotowanie pracy pisemnej po wcześniejszym uzgodnieniu z prowadzącym;
- c) Ewentualne przygotowanie referatu lub prezentacji po wcześniejszym uzgodnieniu z prowadzącym;
- d) Obecność na zajęciach.

Ocena niedostateczna:

- a) (W) student nie zna najważniejszych tematów i omawianych tekstów Starego i Nowego Testamentu, nie zna paralelnych tekstów starożytnych oraz związanych z nimi dzieł kultury i sztuki Zachodniej.
- b) (U) student nie potrafi dokonać analizy omawianych tekstów biblijnych, wskazać różnic między nimi i innymi dziełami starożytnymi, nie potrafi zinterpretować paraleli biblijnych w dziełach sztuki i kultury Zachodniej;
- c) (K) student nie wykazuje szacunku i znajomości dziedzictwa kulturowego Zachodu oraz innych religii i cywilizacji

Ocena dostateczna:

- a) (W) student orientuje się ogólnie w omawianych tekstach i tematach Starego i Nowego Testamentu, zna niektóre paralele do nich teksty starożytne oraz niektóre z omawianych dzieł kultury i sztuki Zachodniej, gdzie pojawiają się odniesienia biblijne
- b) (U) student potrafi dokonać analizy niektórych omawianych tekstów biblijnych, wskazać pewne różnice między nimi i innymi dziełami starożytnymi, potrafi zinterpretować niektóre paralele biblijne w dziełach sztuki i kultury Zachodniej
- c) (K) student wykazuje podstawowy szacunek i znajomość dziedzictwa kulturowego Zachodu oraz innych religii i cywilizacji

Ocena dobra:

- a) (W) student orientuje się w większości omawianych tekstów i tematów Starego i Nowego Testamentu, zna większość przytoczonych paralelnych do nich tekstów starożytnych oraz zna większość z omawianych dzieł kultury i sztuki Zachodniej, gdzie pojawiają się odniesienia biblijne
- b) (U) student potrafi dokonać analizy większości omawianych tekstów biblijnych, wskazać co najmniej kilka różnic między nimi i innymi dziełami starożytnymi, potrafi zinterpretować głębiej paralele biblijne w dziełach sztuki i kultury Zachodniej
- c) (K) student wykazuje szacunek i głębszą znajomość dziedzictwa kulturowego Zachodu oraz innych religii i cywilizacji

Ocena bardzo dobra:

- a) (W) student zna wszystkie z omawianych tekstów i tematów Starego i Nowego Testamentu, zna wszystkie paralele do nich teksty starożytne wraz z datami ich powstania, zna wszystkie z omawianych dzieł kultury i sztuki Zachodniej, gdzie pojawiają się odniesienia biblijne
- b) (U) student potrafi dokonać dogłębnej analizy wszystkich omawianych tekstów biblijnych (z uwzględnieniem analizy najważniejszych pojęć z odniesieniem do języków oryginalnych), potrafi wskazać wyczerpująco różnice między nimi i innymi dziełami starożytnymi, potrafi zinterpretować dogłębnie paralele biblijne we wszystkich omawianych dziełach sztuki i kultury Zachodniej
- c) (K) student wykazuje szacunek i głęboką znajomość dziedzictwa kulturowego Zachodu oraz innych religii i cywilizacji. Charakteryzuje się zdolnością krytycznego stawiania pytań i otwartością w szukaniu odpowiedzi.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
<ol style="list-style-type: none">
1. Filipiak M., Człowiek współczesny a Stary Testament, Lublin 1982.
2. Harrington W., Klucz do Biblii, Warszawa 1989;
3. Jelonek T., Biblia jako fenomen kulturowy (Kraków: Petrus 2012)
4. Kudasiewicz J., Biblia, Historia, Nauka, Kraków 1978;
5. Kudasiewicz J., Teologiczno-praktyczny wstęp ogólny do Pisma Świętego, Lublin 2000;
6. Międzynarodowy komentarz do Pisma Świętego, red. wyd. pol. W. Chrostowski, Warszawa 2000;
7. Papieska Komisja Biblijna, Czym jest człowiek. Zarys antropologii biblijnej (Kielce: Jedność 2020)
8. Rubinkiewicz R. (red.), Wstęp do Nowego Testamentu (Poznań-Warszawa: Pallottinum 1996).
9. Stachowiak L. (red.), Wstęp do Starego Testamentu (Poznań: Pallottinum 1990)
10. Starowiejski M., Tradycje biblijne. Biblia w kulturze europejskiej (Kraków: Petrus 2011)
11. Szłaga J. (red.), Wstęp ogólny do Pisma św. (Poznań-Warszawa: Pallottinum 1986).
Literatura uzupełniająca
<ol style="list-style-type: none">
1. Biblia a literatura polska. Antologia (oprac. K. Bukowski) (Poznań 32003).
2. Dziadosz D., Tak było na początku. Izrael opowiada swoje dzieje, Przemyśl 2011
3. Janos R., Biblia między literaturą a teologią, Kraków 2007
4. Jelonek T., Biblia a nauka, Kraków 1995
5. Jelonek T., Biblia w kulturze świata, Kraków 2007
6. Kudasiewicz J. (red.), Biblia w nauczaniu chrześcijańskim, Lublin 1991;
7. Metzger Bruce M. i Michael D. Coogan (red), Słownik wiedzy biblijnej, Warszawa 1996;
8. Paciorek A. - Kramiszewska A., Pan rzeczywiście zmartwychwstał. Nowotestamentalne orędzie o zmartwychwstaniu Jezusa, Tarnów 2010
9. Paciorek A., Tobie mówię, wstań! Cuda Jezusa w Ewangeliach, Tarnów 2009.
10. Paciorek A., Wstęp ogólny do Pisma św., Tarnów 2003
11. Pikor W., Jak powstało Pismo Święte?, Kielce 2010
12. Ravasi G., Piękno Biblii, Kraków 2006
13. Ravasi G., Piękno Biblii, Kraków 2006;
14. Rubinkiewicz R., Wstęp do Nowego testamentu, red. R. Rubinkiewicz, Poznań 1996;
15. Synowiec J., Początki świata i ludzkości według Księgi Rodzaju, Kraków 2001
16. Szymik S. (red.), Biblia kodem kulturowym Europy (Analecta Biblica Lublinensia 9; Lublin 2013)

